

Råd & tips vid anlitan­de av underentreprenör

De senaste åren har det byggts mer än på mycket länge i Sverige. Det är goda nyheter för oss i byggbranschen. Men dessvärre finns det en baksida. Den byggboom som varit har också fört med sig en hel del lycksökare. Företag som inte har i branschen att göra. För Byggföretagen och våra drygt 3800 medlemsföretag är det här mycket oroande. Sund konkurrens är en våra prioriterade frågor. Snedvriden konkurrens till följd av oseriös och kriminell verksamhet drabbar de företag som följer lagar och regelverk.

Byggföretagen har under en lång period arbetat för att hitta sätt att aktivt stävja osund konkurrens. Arbetet med att stävja och utreda ekonomisk brottslighet ska naturligtvis i första hand skötas av våra rättsvårdande myndigheter, såsom Polisen, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Emellertid kommer dessa aktörer ofta in i efterhand, när oegentligheter redan förekommit.

Det seriösa aktörer kan bidra med är att kontrollera vilka företag/aktörer som anlitas, eftersom oseriösa aktörer är beroende av de seriösa aktörerna. Utan interaktion mellan dessa skulle de oseriösa företagen inte kunna finansiera sin verksamhet och försvinna. Många oseriösa aktörer skaffar sig en seriös fasad, men bakom fasaden kan allt från skatteundandragande till människohandel gömma sig.

Byggföretagens kollektivavtal, Byggavtalet och Väg- och Banavtalet, reglerar redan skyldigheter att kontrollera omständigheter inför ett utlämnande av arbete på nämnda avtalsområden. Genom medlemskapet har företaget således tagit ett första viktigt steg för konkurrens på lika villkor. Medlemskapet i sig innebär att företaget åtar sig att leva upp till grundläggande kollektivavtalsvillkor.

För att skydda seriösa företag, och dessutom försvåra för de oseriösa aktörerna, krävs viss kontroll av potentiella affärspartners inför en affär. Det är även bra med uppföljning under avtalstiden. Genom några relativt enkla kontroller kan seriösa företag skaffa sig en bättre bild av en tilltänkt affärspartner. Detta medför ett ökat skydd från att bli indragna i oseriös verksamhet, och i förlängningen innebär kontroller att marknaden för de oseriösa aktörerna krymper.

Det kan dessvärre inte uteslutas att enskilda företag, trots genomförda kontroller, kan råka ut för oseriösa aktörer. Byggföretagens förhoppning är att denna broschyr ska tjäna som ytterligare en hjälp till företagen, och samtidigt försvåra för oseriösa aktörer att göra affärer i byggbranschen.

Catharina Elmsäter-Svärd
Vd Byggföretagen

Granskning

Innan ni ingår avtal eller träffar en överenskommelse:

Inför anlitande av underentreprenör rekommenderar Byggföretagen att potentiella affärspartners kontrolleras. Kontrollerna syftar dels till att skydda det anlitande företaget från att drabbas av negativa konsekvenser i form av ansvar för icke utbetalade löner, skadestånd p.g.a. kollektivavtalsbrott, skatter och avgifter, förseningar etc, dels till att försvåra för oseriösa företag att komma in på marknaden. Bristande kontroller medför en affärsrisk då en oseriös aktör kan förorsaka stora oförutsedda kostnader. Om arbetet som ska utföras är tidskritiskt eller innefattar en hög skadeståndsrisk, eller om det är fråga om mindre kvalificerade arbeten, kan det finnas anledning att särskilt kontrollera den tilltänkte affärspartnern.

Det följer också av regleringen i Byggtavtalet respektive Väg- och Banavtalet att en arbetsgivare som avser att anlita underentreprenör eller bemanningsföretag

ska göra vissa kontroller inför anlitandet. Medlemsföretag i Byggföretagen kan dock anlitas utan åtgärd. En första granskning inför anlitande ska innehålla följande kontroller:

Är det anlitade företaget godkänt för F-skatt, har det registreringsbevis samt är det registrerat för moms? Kontrolleras hos Skatteverket, "Hämta företagsinformation" alternativt via blankett 4820. Då erhålls även uppgift om bolaget är registrerat som arbetsgivare (registrerat för arbetsgivaravgifter), något som normalt krävs om bolaget har anställda. Av Skatteverkets information framkommer även hur mycket arbetsgivaravgifter som företaget har redovisat de senaste tre månaderna i Sverige. Kontrollskyldigheten kan fullgöras genom att Byggföretagens blankett UE2015 används. Byggföretagen rekommenderar dock att informationen också söks hos Skatteverket.

Kontroll av kollektivavtal för ifrågavarande arbete. Byggföretagen rekommenderar att kontrollskyldigheten fullgörs genom att blanketten UE2015 används. För mer utförlig information, se bilaga D, Byggtavtalet respektive kapitel 23, Väg- och Banavtalet.

Att företaget inte har någon klar (d.v.s. otvistig) och förfallen fordran från arbetstagare på lön eller annan ersättning. Kontrollen fullgörs genom att underentreprenören skriftligen lämnar sanningsförsäkran på blankett UE2015 (UE2015 laddas ner från medlemswebben ByggPlatsen).

Är företaget anslutet till ID06? Antal ID06-kort kan också kontrolleras. Kontrolleras enklast på ID06 hemsida: www.id06.se.

En första granskning kan också innehålla följande kontroller:

Vem är motpart? Kontrollera att företaget existerar samt vem som står bakom företaget ("verklig huvudman"). Verklig huvudman för svenska aktiebolag kan kontrolleras kostnadsfritt hos Bolagsverket (via inloggning med bank-id). Kontrollera också att avtalen som ingås innehåller rätt parter (bolagsnamn och organisationsnummer).

Att bolaget lämnat årsredovisning för tidigare räkenskapsår. Kontrollen görs hos Bolagsverket, Allabolag.se, Hitta.se eller Credit Safe.

Vilka sitter i bolagets styrelse? Har styrelsen nyligen bytts ut? Om styrelsen är ny kan detta tyda på att bolaget nyligen bytt ägare, och det kan då vara osäkert om den kompetens och seriositet som bolaget tidigare stått för kvarstår. Det är inte ovanligt att oseriösa aktörer köper företag med gott anseende, och utnyttjar dessa för skatteundandragande och annan ekonomisk brottslighet. Kontroll av

nuvarande styrelse och historik görs enklast hos Bolagsverket (Näringslivsregistret), Solidinfo.se eller Credit Safe (eller liknande kreditupplysningsföretag).

Kontroll av kollektivavtal för arbete på annat avtalsområde. Kontrollera tecknat kollektivavtal vid utlämnande av arbete inom exempelvis elinstallation, vvs- eller plåtarbeten. Medlemsföretag i respektive branschorganisation omfattas automatiskt av kollektivavtal för sådana arbeten, medan andra företag inte gör det.

Att företaget inte har tvistiga lönefordringar från arbetstagare som förfallit till betalning. Det finns starka ekonomiska skäl till kontroll, eftersom entreprenörsansvaret innebär att en arbetstagare som inte får betalt av sin arbetsgivare kan vända sig med krav till en annan entreprenör i entreprenadkedjan.

Om ett utländskt företag anlitas, kontrollera att de arbetstagare som är utstationerade har registrerats i Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister. Kontrollen görs hos Arbetsmiljöverket. Om det är en utländsk enskild näringsidkare (eller ett utländskt företag) som anlitas bör du dessutom kontrollera A1-intyg (detta ska kunna visas upp av den enskilde arbetstagaren).

Fördjupad kontroll

Om något av ovanstående uppgifter inte verkar stämma:

Kontroll av eventuella skatteskulder (eller andra skulder) hos Kronofogden.

Kontakta Kronofogden.

Utdrag från aktuellt företags skattekonto

Från och med den 6 mars 2019 är uppgifter på skattekontot sekretessbelagda. Det innebär att Skatteverket inte längre kommer att lämna ut uppgifter om bland annat saldo och in- och utbetalningar på samma sätt som tidigare. Däremot kan den som har behörighet till ett skattekonto uppdra åt Skatteverket att förmedla skattekontohistorik till en tredje part (exempelvis upphandlande företag), detta görs i e-tjänsten Skattekonto på skatteverket.se. Vid en fördjupad kontroll av skattebetalningar krävs med andra ord samverkan med den part som ska kontrolleras. Om en tilltänkt avtalspart vägrar att förmedla skattekontohistorik kan detta vara ett tecken på att företaget är oseriöst.

Närmare granskning av bolagets årsredovisning eller årsredovisningar.

Om det finns årsredovisningar för flera år kan dessa jämföras. Är årsredovisningarnas innehåll (rapporterade siffror) identiskt finns anledning att ifrågasätta detta, eller välja en annan kontraktspart. Har bolaget revisor? Finns det i så fall någon revisorsanmärkning i årsredovisningen?

Finns verksamhetslokal, på vilken adress är företaget registrerat, har företaget en hemsida, finns telefonnummer registrerat på bolaget?

Att hemsida saknas behöver inte betyda att företaget är oseriöst, men avsaknad av verksamhetslokal och telefonnummer, samtidigt som det enbart finns en boxadress registrerad, kan vara tecken på att företaget inte är seriöst.

Har företrädaren för aktuellt företag engagemang i många andra företag?

Bedriver företrädaren verksamhet inom samma område, eller vitt skilda områden? Många engagemang i företag inom helt olika branscher kan vara en indikation på en oseriös aktör – kontrolleras hos Bolagsverket (Näringslivsregistret). Ett kostnadsfritt alternativ är Allabolag.se.

Om det vid den fördjupande kontrollen framkommer uppgifter som det finns anledning att reagera på, exempelvis skatteskulder hos Kronofogden, bör en potentiell uppdragsgivare ifrågasätta varför det ser ut som det gör och överväga att inte genomföra affären.

Uppföljning under avtalsperioden:

Det är viktigt att följa upp affärspartners även under avtalsperioden. Oseriösa aktörer kan framstå som seriösa vid avtalets ingående (t. ex. nystartade bolag utan skatteskulder eller betalningsanmärkning).

Redovisning av skatter- och avgifter.

Detta görs hos Skatteverket, "Hämta företagsinformation". Efterfråga även skattekontohistorik. Den som har behörighet till ett skattekonto kan uppdra åt Skatteverket att förmedla skattekontohistorik till en tredje part (exempelvis upphandlande företag). Detta görs i e-tjänsten Skattekonto på skatteverket.se. Om en avtalspart vägrar att förmedla skattekontohistorik kan detta vara ett tecken på att företaget är oseriöst.

Fakturornas utformning. Kontrollera vilket företagsnamn som anges på fakturan – stämmer namnet och organisationsnumret överens med de uppgifter som har angivits vid tidigare kontakter och i uppdragsavtal? Tillämpas udda betalningslösningar, exempelvis kontant betalning? Om bankgiro- eller postgironummer används, kontrollera att detta tillhör "rätt" företag. Anges enbart ett bankkontonummer? Stämmer telefonnummer och adress som anges på fakturan överens med vad som tidigare angivits vid kontakt med företaget?

Byte av affärspart under pågående avtalsperiod kan indikera att oseriösa aktörer står bakom företagen.

Be att få en förklaring till varför den ursprungliga affärsparten behöver bytas ut, och kontrollera både den nya parten och den ursprungliga affärsparten. Om den ursprungliga parten försätts i konkurs kan det vara ett tecken på oseriös verksamhet.

Överväg om det finns behov av ett arbetsplatsbesök, bl.a. för att kontrollera vilka som befinner sig på arbetsplatsen, att de har ID06-kort m.m.

Termer och begrepp

Arbetsgivaravgifter

Den som betalar ut lön för arbete utfört i Sverige ska normalt sett betala svenska arbetsgivaravgifter. Undantag gäller bland annat för den som är utsänd till Sverige och har ett giltigt A1-intyg, se nedan

Den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter ska vara registrerad hos Skatteverket. Arbetsgivaravgiften utgör normalt cirka en tredjedel av lönesumman i ett företag (Undantag gäller utländska företag utan fast driftställe i Sverige, där uppgår de sociala avgifterna till 20,7 procent (mot normala 31,42 %). De sociala avgifterna är också lägre för anställda födda 1938-52.) Genom uppgift om ett företags beslutade arbetsgivaravgifter, löneförhållandena i branschen samt eventuella övriga förhållanden som uppdragsgivaren känner till kan uppdragsgivaren få en uppfattning om hur många personer företaget avlönar.

Exempel:

Redovisade arbetsgivaravgifter: 75.000 kr.

Ungefärlig lönesumma: Ca 230.000 kr (75.000/0,33)

[Mer information om arbetsgivaravgifter: länk](#)

A1-intyg

För att kunna styrka vilket lands socialförsäkringssystem som en enskild arbetstagare tillhör, ska den enskilde kunna visa upp ett intyg om tillämplig lagstiftning, d.v.s. vilket lands socialförsäkringssystem personen tillhör. Sådant intyg utfärdas av myndighet i respektive land. Inom EU/EES benämns sådant intyg A1 (tidigare E 101). Observera att intyget är personligt och har två sidor. Av intyget ska det framgå om arbetstagaren är anställd eller egenföretagare, under vilken period som arbetet ska pågå och vilket företag den utsände ska arbeta för.

Giltigt A1-intyg innebär att personen i fråga kvarstår i hemlandets socialförsäkringssystem, och inte ska betala sociala avgifter (arbetsgivaravgifter eller egenavgifter) i Sverige. Finns inget giltigt A1-in-

tyg ska svenska sociala avgifter betalas på ersättningen.

Utländsk enskild näringsidkare som är godkänd för svensk F-skatt behöver inte uppvisa A1-intyg. Saknas godkännande för svensk F-skatt och giltigt A1-intyg utgår sociala avgifter även på ersättningar till enskild näringsidkare.

[Ytterligare information om att anställa utländska medborgare: länk](#)

Entreprenörsansvar

Entreprenörsansvaret innebär att en arbetsgivare kan bli ansvarig för lön till en arbetstagare hos ett annat företag. En arbetstagare som inte får betalt av sin arbetsgivare kommer att kunna vända sig till en annan entreprenör i entreprenadkedjan. Det finns därför starka ekonomiska skäl att kontrollera tilltänkta underentreprenörer inför anlitan. Ansvar följer av dels Byggbavtalet, dels lag (2018:1472) om entreprenörsansvar för lönefordringar. Det lagstadgade ansvaret gäller avtal ingångna från och med den 1 januari 2019.

På Byggbavtalets område har parterna enats om att i huvudsak behålla den kollektivavtalade lösningen rörande huvudentreprenörsansvar men på Väg- och Banavtalets område finns i dagsläget inte någon motsvarande kollektivavtalsreglering. Lagen blir därför tillämplig på Väg- och Banavtalet och i vissa delar på Byggbavtalet.

[Se cirkulär: länk](#)

F-skatt

Godkännande för F-skatt innebär att företaget redovisar och betalar sina egna skatter och avgifter. Detta innebär att ett anlitan företag inte behöver göra skatteavdrag, betala socialavgifter eller lämna kontrolluppgift vid betalning för tjänster utförda av ett företag som är godkänt för F-skatt. Det finns inget krav på att ett företag måste vara godkänt för F-skatt, men om företaget ska utföra tjänster där arbetsinsats krävs (t.ex. byggverksamhet) är företaget normalt sett godkänt för F-skatt.

Utländska företag kan ansöka om att bli godkända för svensk F-skatt på samma sätt som svenska företag. Om den utländske företagaren är godkänd för svensk F-skatt gäller samma sak som för svenska företag som är godkända för F-skatt, det vill säga skatteavdrag ska inte göras på den ersättning som betalas till företaget. Inte heller utgår några socialavgifter på utbetald ersättning.

[Mer information om att köpa tjänster från utländska företag: länk](#)

Firmatecknare / Behörig företrädare

Firmatecknare är den eller de fysiska personer som har rätt att skriva under i företagets namn med rättslig bindande verkan, t.ex. ingå avtal. Vem som har rätt att teckna ett aktieföretag måste alltid registreras hos Bolagsverket.

[Mer information om firmatecknare: länk](#)

ID06

ID06 lanserades av Byggföretagen år 2006 för att främja sund konkurrens och säkra arbetsplatser i byggbranschen. Det är ett system för att lätt kunna identifiera personer på arbetsplatsen och koppla varje person till en arbetsgivare. ID06 har flera användningsområden såsom närvaroregistrering i elektronisk personalliggare, digitalisering av utbildningsbevis, företagskontroll och inpasserings- och låsfunktioner.

ID06-systemet baseras på tre grundläggande principer:

1. Företag i ID06-systemet ska i realtid uppfylla lagstadgade krav för näringsverksamhet.
2. Individer i ID06-systemet ska ha en, och endast en, säkerställd identitet.
3. Arbetsgivarsamband mellan företag och individ ska vara säkerställt i ID06-systemet.

[Ytterligare information om ID06 och kontroll av företag kan du hitta på: länk](#)

Termer och begrepp

Moms

Omsättning av nästan alla varor och tjänster är momspliktiga. Vid köp av tjänster som inte är momsbefriade ska moms normalt sett utgå med 25 procent av försäljningspriset. Inom byggsektorn gäller särskilda momsregler, s.k. omvänd skattskyldighet.

I de flesta fall innebär bestämmelserna att företag verksamma inom byggsektorn, som säljer byggtjänster till andra företag inom byggsektorn i Sverige eller till ett företag som bara säljer tjänsterna vidare, ska använda omvänd skattskyldighet. Det är alltså det företag som säljer tjänsterna till en slutkonsument som ska ta ut moms av kunden. Om villkoren för omvänd skattskyldighet är uppfyllda måste detta användas, det finns ingen valfrihet.

[Mer information om omvänd skattskyldighet i byggsektorn: länk](#)

Utstationering

En person som vanligtvis arbetar i ett annat land och skickas till Sverige av sin arbetsgivare för att arbeta här under en begränsad tid kan vara utstationerad. En arbetsgivare som utstationerar sina arbets- tagare i Sverige har sitt säte i ett annat land, och tillhandahåller tjänster över gränserna.

Utstationeringen får endast pågå under en begränsad tid och kan ske:

- enligt ett avtal som arbetsgivaren ingår med en mottagare av tjänsterna i Sverige,
- inom en koncern, eller
- genom att arbetsgivaren hyr ut arbetskraft eller ställer arbetskraft till förfogande och sänder arbetstagare till ett användarföretag i Sverige.

[Ytterligare information om utstationering: länk och länk](#)

Årsredovisning

Aktiebolag ska årligen upprätta en årsredovisning och skicka in till Bolagsverket. Förutom årsredovisningen ska bolaget även skicka in:

- Fastställelseintyg.
- Revisionsberättelse – om bolaget har krav på revisor (mindre aktiebolag kan välja att inte ha revisor, medan större aktiebolag måste ha revisor).
- Koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse – om bolaget är ett moderbolag i en större koncern.

Handlingarna ska skickas till Bolagsverket inom en månad efter att årsstämman har fastställt balans- och resultaträkningen.

Det innebär att årsredovisningen ska finnas hos Bolagsverkets näst sju månader efter räkenskapsårets slut.

Om inte handlingarna kommer in i tid till Bolagsverket måste aktiebolaget betala en förseningsavgift. I vissa fall kan dessutom den som inte har upprättat en årsredovisning i rätt tid åtalas för bokföringsbrott.

[Mer information om årsredovisningens innehåll och formaliteterkring denna: länk](#)

Mycket av den information som finns hos myndigheterna finns även hos kreditupplysningsföretag (exempelvis UC, Intrum, Credit Safe, Bisnode etc.). Genom kreditupplysningsföretaget kan en sammanställning av relevant information erhållas, i stället för att kontakt behöver tas med respektive myndighet.

Arbetsmiljöverket

www.av.se
Telefon 010-730 90 00

Bolagsverket

www.bolagsverket.se
Telefon 0771-670 670

Ekobrottsmyndigheten

www.ekobrottsmyndigheten.se
Telefon 010-562 90 00

Kronofogden

www.kronofogden.se
Telefon 0771-73 73 00

Skatteverket

www.skatteverket.se
Telefon 0771-567 567

Byggföretagen

www.byggföretagen.se
Telefon 08-698 58 00

Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden. Våra medlemmar finns i alla storlekar och verkar över hela landet.

Vi jobbar för att förbättra villkoren för våra egna medlemsföretag och bygg- och anläggningsbranschen i stort. Tillsammans bygger vi Sverige på schyssta grunder.

byggforetagen.se